

datum 13-09-09

volgnr.

Standpunt

Standpunt omtrent algemeen hoofddoekenverbod

Kinderrechtencommissariaat

Leuvenseweg 86

1000 Brussel

tel.: 02-552 98 00

fax: 02-552 98 01

kinderrechten@vlaamsparlement.be

www.kinderrechten.be

1. Het Kinderrechtencommissariaat betreurt een algemeen hoofddoekenverbod omdat deze maatregel niet aansluit bij de school die vanuit de letter en de geest van het IVRK vandaag vorm zou kunnen krijgen.

Artikel 29 van het IVRK stelt dat het onderwijs aan het kind gericht dient te zijn op:

— Het bijbrengen van eerbied voor de ouders van het kind, voor zijn of haar eigen culturele identiteit, taal en waarden, voor de nationale waarden van het land waar het kind woont, het land waar het is geboren, en voor andere beschavingen dan de zijn of de hare;

— De voorbereiding van het kind op een verantwoord leven in een vrije samenleving, in de geest van begrip, vrede, verdraagzaamheid, gelijkheid van geslachten, en vriendschap tussen alle volken, etnische, nationale en godsdienstige groepen en personen behorend tot de oorspronkelijke bevolking.

De school waarin deze uitgangspunten centraal staat, is een school waarin leren en leven vorm krijgen vanuit de idee dat kinderen en jongeren in de eerste plaats sociale actoren zijn, die via onderwijs de kans krijgen om aan sociale en culturele activiteiten deel te leren nemen. Het gaat daarbij niet zozeer om het toerusten van leerlingen met allerlei tools om zich in de samenleving staande te houden, maar het gaat van in het begin om een actief en participerend leren. De school verschijnt zo als een ruimte die tegelijkertijd in de samenleving staat en van die samenleving afstand kan nemen. Of ook: de school als een laboratorium waarin jongeren leren experimenteren met wat is en zou kunnen zijn. Wanneer wij nu niet alleen een belangrijke groep minderjarigen, maar evenzeer hun cultuur het signaal geven dat deelaspecten van hun cultuur geen plek en aandacht verdienen in het onderwijs, lijkt de school te verschrallen tot een ruimte die gekenmerkt wordt door angst en krampachtigheid in plaats van door een actief pluralisme.

2. Een algemeen hoofddoekenverbod betekent evenzeer een ernstige inkrimping van de keuzevrijheid voor allochtone meisjes. Vlaanderen komt zo niet meer tegemoet aan zijn eigen goede intenties. Met het gelijke kansen decreet wilde men aan elke ouder het recht geven om hun kind in te schrijven in de school van hun keuze. Meisjes met een hoofddoek hebben deze keuze nu niet meer. Dat deze meisjes nu eventueel in een apart scholencircuit zouden terecht kunnen vindt het Kinderrechtencommissariaat omwille van de in punt 1 aangebrachte argumenten geen positieve evolutie.

3. Een studente van het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen wees het Kinderrechtencommissariaat onlangs op volgend gegeven: waar in de Engelstalige, Franstalige en Duitstalige versie van het IVRK gesproken wordt over het recht op spirituele ontwikkeling en spiritueel welzijn van minderjarigen (artikel 17, 23, 27 en 32 van het IVRK vermelden dit expliciet), zijn in de Nederlandstalige versie deze begrippen vervangen door 'psychisch' (in het geval van welzijn) en 'intellectueel' (in het geval van ontwikkeling). Het Kinderrechtencommissariaat stelt vast dat onze huidige samenleving het moeilijk heeft met godsdienst en religie en in de publieke ruimte nog weinig kansen biedt tot een ernstige gedachtewisseling hierover. Heel vaak worden deze begrippen quasi onmiddellijk verbonden met terreur en indoctrinatie. Het Kinderrechtencommissariaat vraagt om een grondige reflectie hierover. Het vraagt daarbij uitdrukkelijk om het perspectief van een diversiteit aan kinderen en jongeren te betrekken.

4. Tenslotte wil het Kinderrechtencommissariaat naar aanleiding van de hele discussie het belang beklemtonen van mensenrechten- en kinderrechteneducatie in de curricula van het reguliere onderwijs, maar evenzeer in de opleiding van die professionals die frequent in hun beroepsleven met minderjarigen omgaan (leerkrachten, opvoeders, artsen, politiemensen, jeugdwerkers,...).

Het Kinderrechtencommissariaat stelt vast dat mensenrechten vandaag heel sterk geïnterpreteerd worden in termen van het realiseren van de onafhankelijkheid van individuen of groepen in de samenleving.

Het Kinderrechtencommissariaat wijst op het gevaar van deze 'negatieve vrijheid', een vrijheid om te kiezen zonder tussenkomst van anderen.

Het kinderrechtencommissariaat bepleit veeleer een denken over rechten waarin rechten als bron van 'empowerment' verschijnen. Het gaat dan eerder om een recht op gelijke behandeling, dat rekening houdt met de specifieke belangen, zienswijzen, en ervaringen van de afhankelijke groep. Het gaat er dan om uiteenlopende belangen en waarden een gelijk gewicht toe te kennen.